

Közös állásfoglalás és vélemény

Levél a környezetvédelmi és vízügyi miniszternek a környezetügyi stratégiáról

A FAGOSZ, az OEE és a MEGOSZ – a FAGOSZ kezdeményezésével – közös állásfoglalást és véleményt fogalmazott meg és juttatott el Fodor Gábornak, a KvVM miniszterének „A környezetügy középtávú stratégiája” című vitaanyagáról. A három erdészetszervezet elnöke által aláírt levelet az alábbiakban kivonatolva ismertetjük:

„... A környezetügy középtávú stratégiájának vitaanyagában számunkra erős kontraszt látható az erdőgazdálkodást és az összes egyéb területeket tárgyaló részek között. A nemzeti parkokkal foglalkozó rész ismét harcos terület-szerző ultimátumot fogalmaz meg, ami szerint az előterjesztő a nemzeti park igazgatóságok (költségvetési szervezetek) vagyonkezelésébe kíván áthelyezni 100% tartós állami tulajdonban lévő erdészeti társaságok által kezelt erdőterületeket.

Ezzel messzemenően nem értünk egyet. A javaslat megvalósítása alapjában ingatná meg az érintett cégek gazdálkodását, továbbá az ország számára jelentős költségvetési többletkiadást okozna. A jelen állapotban az erdőgazdasági társaságok eredményesen gazdálkodnak és a költségvetés nettó befizetői. Figyelemre méltó, hogy az MgSZH erdészeti igazgatóságainak mérlegbeszámolóiból az olvasható ki: az erdőgazdaságok szakmai munkája jó vagy kiváló, ugyanakkor a nemzeti park igazgatóságok erdőkezelési munkájával kapcsolatban több esetben is szakmai kifogások merültek fel. (Nem megfelelő erdőkezelésért a NPI-okra több ízben is szabtak ki erdővédelmi bírságot.) Az élő körzeti erdőtervek – amelyhez a végrehajtás szakmai megfelelőségét mérik – lényegében egyben természetvédelmi és Natura 2000 kezelési tervek is, valamint ezen erdőterveket jóváhagyásukkor a természetvédelmi hatóság is ellenjegyezte.

Amennyiben a cél az állami tulajdonú erdőterületek minél hatékonyabb és szakmai szempontból is megfelelő vagyonkezelése, akkor részünkről lényegesen célravezetőbb megoldásnak látszik a mintegy 20 ezer hektáros, a nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő erdők átadása vagyonkezelésre a térségben működő állami

erdészeti társaságoknak. Ezek együttesen közel egymillió hektár erdő művelési ágú területen gazdálkodnak. Ha már a kezelői jog átadása szóba kerülne, sokkal célszerűbb lenne a 2-3%-nyi részt a 100%-hoz csatolni, mint az utóból bármennyit az előzőhöz.

Árulkodó a következő megállapítás is: „Az eredményes természetvédelmi vagyonkezelés a pozitív szakmai, társadalmi hatásokon túl hozzájárul a *nemzeti költségvetés tehermentesítéséhez*, ezért kívánatos a lehetőség szerinti legnagyobb mértékű állami tulajdonú védett vagy védelemre tervezett földterület vagyonkezelésbe vétele.”

Ez annak világos beismerése, hogy mai állapotban a természetvédelmi vagyonkezelés nem eredményes, hanem éppen hogy jelentősen megterheli a költségvetést. E feszültséget a KvVM azal szeretné palástolni, hogy a veszteségek fedezéséhez gazdálkodást is szolgáló erdőterületet szeretne rabolni a hatékony gazdálkodóktól a kevésbé hatékony költségvetési szervezetekhez.

Az erdőgazdasági társaságok költségvetési befizetése nagyságrendileg körülbelül annyi, mint amennyit a nemzeti park igazgatóságok kivesznek a költségvetésből. A stratégiát leíró vitaanyagból hiányzik a hivatásos természetvédők által – más esetekben – oly nagyon szorgalmazott hatástanulmány: nincs számítási anyag arra, hogy bármely mértékű erdőgazdasági erdőterület NPI-i kezelésbe vétele milyen következményekkel járna a fakitermelésben, a foglalkoztatásban és a gazdálkodás eredményeiben.

Az átvenni szándékozott, most kezelésükben lévőhöz képest sokszorosan nagyobb erdőterület kezelésére a NPI-ok nincsenek felkészülve, se megfelelő szakembergárdájuk, se megfelelő tapasztalatuk, se megfelelő eszközállományuk nincs. Csak nem az lenne a megoldás, hogy a NPI-ok aztán a területet kezelő gazdasági társaságokat hoznának létre, mint ez a Hortobágyon is megtörtént?

A vitaanyaghoz, illetve a leendő stratégiához tartoznia kellene olyan mellékleteknek, melyekből számszerűen és részletesen látni lehetne a javaslatok szerinti szakterületek jelenlegi, illetve javasolt adatait.

Általában is elfogadhatatlannak tartjuk azt a hazai természetvédelmi meg-

közelítést, amely statikus szemléletű, célja a minél nagyobb területek védetté nyilvánítása. Mindezt lényegében társadalmi, illetve az érintett területek tulajdonosainak, gazdálkodóinak konszenzusa nélkül teszi, a kijelölés után pedig hatósági eszközökkel igyekszik elérni a természetvédelmi célkitűzéseket. Jobb lenne a társadalmi – ezen belül a közvetlenül érintettekkel – egyeztetésen alapuló véleményre kijelölés, amit meg kell előzzen a speciális természetvédelmi vagyonkezelés feltételeinek és lehetőségeinek vizsgálata.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban meghatározva hazánk és az EU is elfogadta, hogy az erdőgazdálkodás a vidékfejlesztés szerves része. Az erdők környezeti szerepén túl az erdőkben és azok termékeivel gazdálkodás jelentős tényezője a vidék munkahely és lakosság megtartó erejének. Minden természetvédelmi törekvésnél és intézkedésnél figyelemmel kell lenni az erdős térségek lakójára, az emberre is, akinek munkát és megélhetést is ad az erdő.”

A fenti levélhez a három aláíró szövetség egy több oldalas részletes véleményt is csatolt, a megfelelő szövegrészekre hivatkozással. Aki a teljes levél és annak melléklete iránt érdeklődik, megtalálja azt a www.fagosz.hu/fataj helyen lévő FATÁJ-online faipari-erdészeti szaklapban a 2008. március 26-i, FAGOSZ-MEGOSZ-OEE közös állásfoglalás és vélemény „A környezetügy középtávú stratégiája” című cikkben, amelynek internet elérési útvonala: http://www.fagosz.hu/fataj/2008/03/260/200803260_velemenya-Kornyezetugyi-Strategiabloz.php

Honlapjaink:

www.oee.hu

www.erdeszetilapok.hu

www.forestpress.hu

www.allamerdo.hu

www.erdo.hu